REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare *nr. 30.*
Scrisorĭ nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următórele
BIROURĬ de ANUNȚURĬ:
în Viena la N. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik.
în Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seriă 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șése lunĭ 12 cor., pe treĭ lunĭ 6 cor.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 franci.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Tergul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe șése lunĭ 10 cor., pe treĭ lunĭ 5 cor. Cu dusul în casa: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe treĭ lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 23. **Brașov, Luni-Marțĭ 29 Ianuarie (11 Februarie).** **1902.**

Legea naționalităților.

(*a*) Hodossy Imre este unul dintre cei mai căutațĭ advocațĭ ungurĭ din Budapesta.

Se ḑice, că e mare jurisconsult și clienții, carĭ au norocul de a-l puté trimite ca „informator“ în procese marĭ pe la curie, sunt asigurațĭ de reușita causei lor.

Se ḑice mai departe, că Hodossy ar fi un fórte serios candidat pentru portofoliul justiției și décă până în momentul de față nu ocupă fotoliul roșu ministerial, în loc se șédă în băncile din drépta, numai el ar fi de vină, fiind-că îi vine greu sĕ se despartă de clientela sa, care îi aduce veniturĭ fabulóse.

Nicĭ nu putea decĭ sĕ găséscă guvernul un „comentator“ mai abil pentru legea naționalităților, decât tocmai pe d-l Hodossy.

Căcĭ ce s'a întêmplat? De când cu discursul lui Lindner, desbaterea budgetului mereu aduce la suprafață cestiunea naționalităților.

Oficiosul unguresc scris în limba germană publicase un fulminant articol în ḑiua, când Lindner șĭ-a pronunțat cunoscutul sĕu discurs.

In acest articol numitul ḑiar a tăgăduit în mod categoric, că în Ungaria ar esista naționalitățĭ și a spus-o în terminĭ energicĭ, că nu esistă putere pe pămênt, care ar puté octroia dietei ungare o discuțiune pe acéstă temă.

Ei bine, evenimentele, ce s'au succedat, au dovedit contrariul.

Cestiunea naționalităților nu numai că esistă, dér se impune ca forță elementară și reclamă sĕ fie resolvită.

După Lindner a venit Veselovsky, ér după acesta au venit chiar deputațĭ ungurĭ ca Hollaky și Sebess, carĭ în legătură cu alte cestiunĭ, acest din urmă în special cu cestiunea sĕcuiéscă, au accentuat esistența elementelor eterogene, carĭ „prosperéză și cuceresc pe socotéla elementului național maghiar.“

Ce o fi în afară de parlament calea-valea, dér étă, că deputatul Veselovsky vine din partea Slovacilor și desfășură în fața parlamentului o serie întrégă de gravamine naționale slovăcescĭ, a căror înlăturare o cere pe basa articolului XLIV dela 1868.

Va sĕ ḑică legea dela 1868 încă nu e abrogată, căcĭ étă, după atâta vreme, vine representantul Slovacilor și îi cere esecutarea.

Ce va ḑice streinătatea, care urmăresce desbaterile parlamentului ungar?

Aicĭ trebue sĕ intervină un om cu înalte cunoscințe juridice și legislatorice și sĕ repare reputația știrbită a „statului maghiar“, care menține o lege neabrogată și nu permite, ca sĕ se esecute.

Acest bărbat însemnat fù Hodossy Imre.

„Cestiunea naționalităților este una dintre cestiunile cele mai importante în statul ungar, o cestiune, care reclamă atențiunea permanentă a legislaturei și a guvernului.“

Așa șĭ-a început Hodossy discursul.

După acéstă declarațiune a făcut o escursiune istorică și etnografică pentru a ajunge la conclusiunea, că elementul slovac din Ungaria de nord n'a avut nicĭ odată consciență națională și că acei, ce aḑĭ vorbesc în numele Slovacilor, sunt nisce „agitatorĭ“, carĭ urmăresc scopurĭ „centrifugale.“

Legea naționalităților esistă, ce e drept, ea trebue însĕ interpretată altfel, nu cum pretinde Veselovsky.

Pe basa unei asemenea interpretărĭ în sensul lui Hodossy, interpretare făcută pentru întâia óră de Grünwald Béla, cunoscutul scriitor șovinist, care și-a sfîrșit ḑilele ca sinucigaș, guvernul unguresc a închis șcólele secundare ale Slovacilor și li-a desființat societatea culturală „Matica“.

Căcĭ aceste institute „primejduiau“ unitatea statului ungar prin faptul, că afirmau deosebirea națională a Slovacilor, ceea-ce era în contraḑicere cu art XLIV unde se enunță, că în Ungaria nu esistă, decât o singură națiune și acésta e națiunea unguréscă.

O piatră mare a căḑut de pe sufletul celor cu „ideia de stat național“.

După interpretarea lui Hodossy nicĭ legea numită a naționalităților nu mai forméză notă discordantă în „unitatea“ atât de mult dorită.

Cu acest argument vor rĕspunde de acum guvernamentalii, când partidul 48-ist va cere abrogarea numitei legĭ:

„Nu trebue abrogată, domnilor, e vorba numai sĕ o scim interpreta.“

Slovacii și Sașii. Diarul „S. D. T.“ din Sibiiu, rĕspundênd la întrebările puse de noi, că de ce deputații sașĭ nu merg mână în mână în dietă cu deputații slovacĭ, spune: că singurul punct de întêlnire între Sași și Slovacĭ este de natură negativă, adecă combaterea șovinismului. In ceea-ce privesce restul tendințelor slovăcescĭ, ele se opun intereselor Sașilor, ceea-ce ese și mai mult în relief din discursul lui Veselovsky. Punctele principale în carĭ Sașii sunt în divergență hotărîtă cu Slovacii, este posiția Slovacilor față cu pactul dela 1867, *sufragiul universal* și *ștergerea virilismului*, tot lucrurĭ, carĭ décă s'ar realisa, ar avé un efect desastruos asupra poporului mic al Sașilor.

Revisuirea legei naționalităților. Am adus scirea, că partidul independent și 48-ist are de gând sĕ céră dela dietă *revisuirea legei naționalităților*. „Egyetértés“, organul partidului, publică în numĕrul sĕu dela 8 Februarie un articol în care se ocupă din punct de vedere șovinist cu legea naționalităților. La început spune, că e *lucru folositor*, că și naționalitățile au acum representanțĭ în dietă. Asta e mult mai bine, decât *pasivitatea*. Diarul kossuthist spune apoi, că pricina „degenerării cestiunei naționalităților“ este legea dela 1868, care s'a adus din „marinimie“ și în credința, că forța intelectuală a națiunei maghiare și autoritatea „statului maghiar“ vor avé efect *disolvant* asupra naționalităților. Evenimentele însĕ au convins, că tocmai prin crearea legei dela 1868 „statul maghiar“ s'a despoiat pe sine de arma legală, ce s'ar fi putut aplica cu succes în contra tendințelor de naționalitate. De s'ar da — ḑice — *literalmente* naționalităților drepturile, ce le cer ele pe basa acestei legĭ, „statul maghiar ar fi primejduit“. „*Cea mai elementară politică națională maghiară a eschis simplamente posibilitatea de a-se esecuta, fără reservă, legea dela 1868 în tóte punctele ei, așa cum pretind naționalitățile*“...

După-ce „*E—s*“ face acésta sinceră mărturisire, ḑice: „Décă evenimentele și raporturile au convins națiunea (maghiară), că legea dela 1868 este o creațiune greșită: de aicĭ nu urméză sĕ o susținem și sĕ o interpretăm după plăcerea nóstră, ci sĕ fim sincerĭ, dér tot-odată s'avem 'și hotărîrea *de a modifica legea acésta așa, încât ea în tóte dispozițiunile ei sĕ corespundă intereselor statului maghiar*“.

Vom vedé acușĭ, în ce chip kossuthiștii vor propune modificarea acestei nenorocite legĭ.

Pactul. După „*Narodni Listy*“ din Praga, se caută o formulă nouă pentru pactul austro-ungar. Coloman *Szell* va merge cât de curênd la Viena și — după o a doua operație ce i-se va face — are sĕ se întâlnéscă cu *Koerber*, pentru-ca sĕ trateze cu el asupra nouei formule. Periodul de 10 anĭ de până acum va fi înlocuit cu 12—15, eventual cu 20 de anĭ, ca monarchia sĕ nu mai fie espusă tot la 10 anĭ sguduirilor împreunate tot-déuna cu rĕînoirea pactului. Combinația, ce o face fóia cehică, nu e luată însĕ în serios.

— In ședința dela 8 Februarie a comisiunei budgetare *austriace*, toțĭ oratorii au accentuat, că partidele lor vor da sprigin guvernului în cestiunea încheierii pactului cu Ungaria, *décă guvernul va apĕra și scuti în tóte împrejurările interesele Austriei*. Ministru-președinte *Koerber* a rĕspuns, că tratările inițiate deja cu Ungaria vor trebui sĕ fie încheiate în cel mai scurt timp. „Reichsrat“-ul va avé dreptul de a esamina întru cât guvernul a sciut sĕ câștige valóre cuvintelor lui. Guvernul doresce un *tempo* mai accelerat în cestiunile naționale și economice, în interesul desvoltării imperiului.

Regularea cestiunei Orientului. După o telegramă din Viena, în cercurile diplomatice se asigură, că schimbările de vederĭ, carĭ se fac între cabinetele diferitelor marĭ Puterĭ, au ca obiect *regularea pe cale pacĭnică a cestiunei Orientului*.

Congresul interparlamentar se va întruni anul acesta la 10 Septemvrie în *Viena*. „Reichsrath“-ul a votat 40,000 corόne pentru cheltuelĭ. Ședințele se vor ține în casa seniorilor.

„Gotterhalte“. Kossuthiștii și cu ei tótă pătura suprapusă jidano-maghiară turbă și fac spume de câte-orĭ aud de „*Gotterhalte*“. S'a întêmplat, că la un bal dat în Budapesta, musica a intonat imnul „*Gotterhalte*“ când întrà în sală Majestatea Sa monarchul. Accentele melodiosului imn i-a scos din pepenĭ pe „patrioțĭ“ — așa afirmă cel puțin „Egyetértés“; atât de mult s'ar fi „scandalisat“, încât era sĕ facă o demonstrație în contra acestui „atentat“, dér i-a oprit „lealitatea tradițională“. Organul kossuthist însĕ nu întârḑie a bucina *urbi et orbi*, că partidul independent și 48-ist a decis sĕ pornéscă o mare acțiune cu scop de a face *sĕ se interḑică în tótă țéra cântarea imnului „Gotterhalte“*. — N'au alt-ceva mai bun de făcut „patrioții“ cei cu „tradiționala lealitate“.

Memoriu către corónă. Oficiosului „*Kel. Ert.*“ i-se anunță din Sibiiu următórele: Ca sĕ se pună odată capĕt conflictelor ce se ivesc între biserica sêrbéscă și biserica gr. or românéscă din causa separării averilor bisericescĭ, metropolitul *Mețianu* din Sibiiu va adresa un memoriu către corónă cerênd, ca controverselor esistente între aceste bisericĭ sĕ li-se dea o soluțiune legală, echitabilă și corĕspundĕtóre faptelor istorice.

Rĕspuns fóiei din Arad.

Brașov, 10 Februarie n.

Propagatorii dela fóia română din Arad ai „noului curent“ sunt fórte supĕrațĭ, fiind-că am descoperit boscăria lor cea mai próspĕtă, cu care ar voì sĕ escamoteze basele principiare ale partidului național român și fiind-că am demascat jocul lor frivol și periculos cu marile interese ale consolidării lui.

Ei rĕspund în numĕrul de Dumінecă dela 9 Febr. n. al „Tribunei Poporului“ la articolul nostru de Vinerĭ întitulat „*Reclamagiiĭ noștri*“, trimițênd la arenă pe gladiatorul „grupului“ cu marca V. G., care numai de curênd s'a făcut remarcabil prin „salutul“ caracteristic către tinerii dela Orăștie.

În acest rĕspuns îndreptat la adresa „Gazetei Transilvaniei“, V. G., cu tótă sforțarea, ce-o face de-a păstra o formă calmă a discuțiunei, își dă pe față patima de care e tormentat sufletul sĕu. Lipsindu-i argumentele obiective nu se póte reține sĕ nu facă personalitățĭ. Aduce de repețite-orĭ pe directorul fóiei nóstre în discuțiune, permițêndu-șĭ în scrierea numelui lui de botez o intimitate, care pare a fi avut de scop a scóte la ivélă fineța sarcasmului scriitorului, dér în fond nu denotă decât lipsă de tact și de spirit.

Patima nu-i bun sfătuitor pentru nimenĭ și când motivul imediat al isbucnirei ei este ciuda și mânia, ea face pe om sĕ-șĭ pérdă tot cumpĕtul.

Cu părere de rĕu trebue sĕ constatăm, că acésta patimă rĕsuflă și dintre rêndurile rĕspunsului din cestiune. Cu focul ei în inimă V. G. a ridicat spada sa în contra nóstră, avênd de gând a-ne nimici printr'o trăsătură de condeiu.

Décă și cum i-a succes vom vedé. Constatăm însĕ dinainte, că V. G. nu ḑice nimic în fondul cestiunei, despre care trateză articolul nostru, prin urmare nicĭ nu vorbesce la obiect, ci se mărginesce a ridica învinuirĭ în contră-ne, după vechiul, usatul și murdarul clișeu, și a-se face, nu scim cu a cui împuternicire, „procatorul“ tinerilor advocațĭ etc. dela noua fóiă din Orăștie, despre care cu acea ocasiune făcuserăm mențiune numai în trécăt.

*

De ce a fost vorba în articolul „Reclamagiii noştri?“

Orî cine a cetit cu atenţiune acest articol, a putut sĕ cunóscă la moment, că el nu tratéză decât despre tertipurile şi metechnele cele mai nouĕ ale „vechilor tribunişti“ şi a „succesorilor“ lor, carî culminéză în tendinţa de a întroduce în sînul poporului nostru un curent al *politicei de „acomodare“*; apoi despre nesfiéla şi cutezanţa, cu care cei dela fóia din Arad lucră adî făţiş pentru acéstă „acomodare“ sub masca unei acţiunî pentru îmbrăţişarea activităţiî parlamentare.

In articolul amintit al „Gaz. Trans.“ (nr. 20) am dis între altele:

„...Numai erî alaltăerî vătavul de odinióră al „vechilor tribunişti“ scriea în fóia din Arad: *Şi adecă pentru-ce nu ne-am acomoda împrejurărilor, după-ce nu este în puterea nóstră a-le schimba?*“

„Aşa-dér, vedeţî, lozinca s'a dat celor dela Arad şi nu mai póte fi de glumă, décă o capacitate, care întrece chiar şi pe un Brote cu-o schiópă în subsemnarea numelui sĕu, trîmbiţă prin colónele aceleiaşî foi, că partidul nostru naţional cu organisaţia sa cu tot şî-au trăit traiul şi şî-au mâncat mălaiul...“

Ĕtă motivul principal, ce ne-a constrîns sĕ scriem acel articul.

Nu cestiunea „activităţii“ séu a „pasivităţii“ ne-a preocupat, — ci noul pericul, ce ameninţă reculegerea şi consolidarea interióră a partidului nostru naţional din partea celor cu faimósele „Puncte de orientare“ de acum cincî anî şi cu „acomodarea după împrejurărî“ de adî.

Scie V. G. ce însémnă în timpul de faţă „acomodarea“ preconisată de inspiratorii sĕi? De cum-va nu şi-ar fi dat sémă de ea, sĕ cetéscă cu atenţiune tóte discusiunile, ce au urmat şi vor urma încă în acéstă cestiune cu ocasiunea presentării bugetului în camera ungară. Atuncî va pute înţelege — décă are voinţa sĕ înţelégă — că organul nostru, scriind articolul din cestiune a avut de împlinit în adevĕr *o sfântă datorinţă*, dér nu, cum afirmă dênsul, „pentru a produce zizaniă, amărăciune, neînţelegerî şi ceartă“ — cu acésta nu ne-am îndeletnicit nicî odată, ceea-ce se póte documenta fórte uşor negru pe alb din colecţiile diarului nostru — ci pentru a încunjura nouĕ amărăciunî şi certe în viitor şi a feri poporul nostru de a fi dus a doua-óră în rĕtăcire de falsii lui profeţî!

De ce însĕ V. G. se ferésce a rĕspunde măcar c'un cuvênt la obiect? De ce tace asupra „politicei de acomodare“ a „grupării“, din care face parte? De ce nu ne esplică cum vine, că acei „neînfricaţi“, carî la adunarea din Noemvrie 1894 scuipau foc şi pară în contra ordonanţelor lui Hieronymi declarându-le de volnice, ilegale, de nule şi neavenite, se întrepun adî cu mânî cu picióre pentru „noul curent“ care, dic ei. „s'a format în urma convingerii, că *vechea orgrnisaţiunĕ a partidului naţional ordinaţiunile lui Hieronymi i-au pus căluşe*“ („Trib. Pop.“ nr. 16 dela 5 Febr. 1902)? De ce nu ne spune cât de mare trebue sĕ fiă acomodarea pentru ca noua organisaţiă, ce-o au ei în vedere, sĕ scape de acele căluşe?

Nu ne dă V. G. nicî o deslušire despre aceste grave întrebărî — tace înfundat, şi totuşî se preface a-se mira apoi, că ne-am esprimat temerea, că „noul curent“ va produce un soiŭ de „naţionaliştî modernî românî-maghiarî“ şi că am vorbit de „căpetuirea“ câtor-va naţionaliştî de aceştia cu mandate de deputat.

Putea dér sĕ'şî păstreze V. G. pentru alte ocasiunî potrivite esclamările sale prea de tot „clasice“, cu care, pervertind sensul articulului „Gazetei“, vrea sĕ dispună pe cetitorii sĕi în contra nóstră.

N'am vorbit nicî contra activiştilor, nicî pentru pasivişti, ci am avut în vedere numai planul acelora, carî după tóte câte le-au pĕcătuit în timpul destul de îndelungat de 10 anî pe socotéla partidului nostru naţional, mai au îndrăsnéla sĕ vrea a se folosi de încurcătura şi miseria, ce în parte mare înşişî au produs'o, spre a se cocoţa érăşî păşirind basele sale, în fruntea trebilor naţionale, în loc de a-se gândi sĕ-şî împlinéscă o datorie de cinste şi de consciinţă şi sĕ rĕspundă înaintea obştei naţionale pentru faptele lor.

Aşa stau lucrurile d-le V. G. şi prin urmare te-ai eşofat de géba. La nouele învinuirî, ce le redicî contra organului nostru pentru atitudinea sa în cestiunea memorandului ne vom lua voiă a rĕspunde separat.

In fine încă o mică vorbă. Ai aflat de cuviincios a sfîrşi articulul d-tale cu următórele cuvinte, ce te caracterizéză mai mult decât tot ce ai scris înainte:

„Pe tonul „Gazetei“ nu întrăm în discuţie cu nimenî, căcî atuncî ar trebui sĕ esclamăm şi noi: Domnule Aurică — hai sictir!“

Se vede că ai umblat la vr'o şcólă turcéscă, unde ţi-ai însuşit acest soiŭ de complesenţă. Te asigurăm însĕ că nu servesce spre lauda educaţiunei şi a culturii inimei d-tale.

Archiducele Francisc Ferdinand în Petersburg.

Moştenitorul de tron *Francisc Ferdinand* a sosit în 7 Februarie n. la órele 3 d. a. în Petersburg. La gară i-au eşit spre întîmpinare Ţarul *Nicolae* în uniforma regimentului austro-ungar de ulanî, care pórtă numele Ţarului, apoi marii ducî Vladimir Alexei, Mihail Nicolaevicî, Nicolae Nicolaevicî şi Sergiu Alexandrovicî, carî încă purtau uniforme de ale regimentelor austro-ungare. Mai erau de faţă toţî archiducii aflătorî în capitala rusécă.

Archiducele fù cordial salutat de Ţarul şi de marii ducî. Garda de onóre o făcea o companie din regimentul Preobrasenski cu stindard şi musică. După presentările reciproce,Ţarul şi archiducele au ocupat loc dinaintea companiei de onóre, a cărei musică a cântat imnul poporal.

Dela gară archiducele s'a dus cu trăsura la palatul Anicikov, unde a făcut o visită împĕrătesei vĕduve Maria Feodorowna; de aicî s'a dus la palatul de iérnă, unde s'a presentat Ţarewnei Alexandra Feodorowna.

Séra s'a dat la palat un prând familiar, după care urmă o representaţie de gală în Eremitage.

*

„Le Journal de St. Petersburg“ scrie din incidentul acesta, că sosirea archiducelui e primită cu cea mai sinceră simpatie în Rusia, unde numele împĕratului Francisc Iosif este aşa de venerat. Archiducele va pute constata, că sentimentele ce inspiră împĕratul Francisc Iosif şi moştenitorul tronului, precum şi prietinia tradiţională, care unesce cele două imperii vecine, nu pot fi decât cimentate prin întărirea raporturilor personale dintre cele două case domnitóre, raporturî atât de favorabile unei acţiunî cu desĕvîrşire priincióse principiilor monarchice şi menţinerei păcei generale.

„St. Petersburger Zeitung“ salută cu simpatie sosirea archiducelui, relevând raporturile amicale dintre cele două state, carî au contribuit la menţinerea păcii mai ales în Peninsula balcanică, unde în present domnesce liniştea cea mai deplină.

Diarul *„Birjiwia Vjedomosti“* reamintesce trăinicia înţelegerei austro-ruse în privinţa Peninsulei balcanice, relevând importanţa sa şi vechea comunitate de arme între cele două state legate prin opera păcii şi a desvoltărei pacifice.

*

Ţarul a acordat ambasadorului austro-ungar baron Leov *d'Aerenthal*, ordinul „Alexandru Newsky“.

Din „Reichsrath“.

In şedinţa de Sâmbătă a „Reichsrath“-ului austriac deputatul *Pommer* interpeléză asupra unei cercetărî disciplinare pornite contra unui general şi a unui oficer pentru unele deposiţiî făcute când au fost ascultaţî ca martorî într'o causă órecare. Oficerii erau îmbrăcaţî în civil şi totuşî s'a pornit cercetare contra lor. Deputatul *Steiner* interpeléză pe ministrul de justiţie, întrebând, că ce l'a îndemnat sĕ esprime recunoscinţa sa comitetului bursei cerealelor? *Dötz* interpeléză în cestiunea apropiărei între Austria şi Rusia în ceea-ce privesce politica vamală? *Mayer* interpeléză asupra teritoriului vamal comun între Austria şi Ungaria.

Ministrul de justiţie *Spens-Boden* rĕspunde la interpelaţia lui Daszynski relativă la jocul de hazard petrecut în clubul Jockey din Viena la 18 Decemvrie a tr.

La desbaterea proiectului de lege referitor la contingentul de recruţî, deputaţii Formanek şi Zazvorka enumeră o serie întrégă de plângerî în potriva administraţiei militare. Se pronunţă contra *triplei alianţe* pe motiv, că acésta este pricina sarcinelor celor marî. Cu soldaţiî tratéză neuman, pedepsindu-i fórte riguros, când rĕspund cu „*zde*“ în loc de „hier“.

Deputatul Dasinsky a făcut nisce destăinuirî sensaţionale referitor la afacerea *Mattachich-Keglevich*, locotenentul de ulanî, „*care a trebuit sĕ se prăpădéscă din causa că s'a amorezat de o fată de rege*“. Afacerea acésta — dice Dasinsky — a produs sensaţie şi însuşî monarchul a intervenit punênd principelui Koburg alternativa, că orî se va bate cu locotenentul, orî va renunţa la rangul sĕu. Mai târdiu s'a descoperit, că Mattachich-Keglevich a falsificat poliţe în valóre de cincî milióne coróne. Pe poliţe erau numele archiducelor Koburg şi Stefania. Se spunea, că locotenentul ar fi falsificat aceste iscăliturî şi pe urmă s'a aflat, că locotenentul a fost nevinovat. Cu tóte acestea afacerea locotenentului venind în faţa consiliului militar, locotenentul fù găsit culpabil şi condamnat.

Stăpânirea jidovéscă şi tactica jidovéscă în Ungaria.

Diarul „D. Z.“ din Viena publică următórele:

„Cine sunt adî stăpânî în Ungaria, o scie orî-cine, care cunósce cât de puţin acéstă ţéră binecuvêntată, séu mai bine, ţéră a făgăduinţei.

Şi cine mai are vr'o îndoiélă, sĕ vadă cum d-l Sigmund Kornfeld, noul membru în camera Magnaţilor, este sĕrbătorit în pressă şi pretutindenea, unde jupânii diriguesc. In adevĕr puţine terenurî au rĕmas, unde sĕ nu domineze jidovii, aceştî conducĕtorî atotputernicî ai maghiarismului.

Membri în camera Magnaţilor jidovî, consilierî de curte şi ministerialî jidovî, nu mai sunt adî rarităţî, şi că în viéţa comercială în salele de tribunal, ca advocaţî şi judecătorî, apoi în pressă şi mai scie Dumnedeu unde stăpânesc jidovii, asta o scie adî tótă lumea.

Nu numai fóia clericală „Alkotmány“ dér chiar şi o fóie naţională ca „Magyarország“ a început sĕ-şî ridice adî glasul contra jidovilor. D-l Bartha Miklós, care scosese mai deunădî de sub tipar o carte întitulată „In ţéra Chazarilor“, care a fost salutată cu bucurie de jidovii „patrioţî“, fiind-că pe aceştia îi distingea cu bunăvoinţă de către coreligionarii lor din Galiţia. Diarul „Budapesti Napló“ a cântat atuncî un imn de laudă la adresa lui Bartha, ér adî acelaşî diar, mai bine prim-redactorul lui Veszi (Weiss), face cele mai aspre reproşurî lui Bartha, pentru-că acum a mers mai departe şi a îndrăsnit sĕ vorbéscă de „impertinenţa şi cosmopolitismul“ concetăţenilor israelişti. Cine s'a schimbat în aceste câte-va sĕptĕmânî — întrébă Vészi-Weiss: — Bartha Miklós séu Maghiarii de confesiunea jidovéscă?

Noi dăm „Maghiarilor de confesiunea jidovéscă“ certificatul, că ei nu s'au schimbat. Ei au rĕmas cum au fost, ér cum au fost ei, acésta o scie orî cine. Surprindĕtor este numai un lucru, anume, că acum şi Maghiarii au început sĕ observe pe cine au încăldit la sînul lor. Căcî, ca pe tóte terenele, aşa şi pe terenul educaţiunei publice „naţionale“ tot jidovii sunt conducătorî, cum au fost şi în Austria decenii întregî monopolisatorî pe acest teren, spre nenorocirea poporului german. In sfîrşit însĕ, se pare, că şi unii dintre Maghiarî au vĕdut lumina, pe care căutau sĕ li-o ascundă *educătorii* lor. Din pĕcate însĕ, până acolo n'au ajuns încă, sĕ vadă, ce stricăciunî enorme li-au pricinuit pe terenul *politic*, când i-au aţîţat în mod sistematic pe Maghiarî contra *Nemaghiarilor* şi măgulindu-le vanitatea i-au îndemnat la acel grad de intoleranţă, care a produs un *„bellum omnium contra omnes“* în Ungaria, ér în acest timp jidovii rîdeau în pumnî şi-şi făceau trebşórele.

Acéstă recunóscere nu s'a ivit încă, decât fórte sporadic până acuma, ea va veni însĕ neapărat, décă nu mai curênd, dér cu siguranţă atuncî, când se va instala krachul economic, pregătit de mult de financiarii marî şi micî jidovî. Décă ar veni mai curênd acéstă recunóscere salutară, atuncî ar fi uşóră înţelegerea cu naţionalităţile, căcî înlăturând influenţa jidovéscă, înţelegerea s'ar face de la sine.

Şi de óre-ce jidovimea „patriotică“ vede cu îngrozire articole, ca cel al lui Bertha, ea a început sĕ ia precauţiunî. Politica, pe care o duceau mai înainte în linişte, adî o fac cu mai multă gălăgie. De aicî se esplică campania pressei jidovescî contra lui Lindner şi Veselovsky. De ce nu sĕ légă Bartha de conducătorî naţionalităţilor — şi se ocupă de jidovii atât de patriotici?“

Ĕtă cum caută jidovimea a găsi un paratoner în naţionalităţî!

Vor cunósce la timp Maghiarî acéstă tactică perfidă?“

SCIRILE DILEI.

28 Ianuarie v.

Mórtea metropolitului Moldovei şi Sucevei. Sâmbătă la órele 9.40 diminéţa, s'a stins din viéţă, după o agonie lentă de câte-va ore, bĕtrânul Metropolit al Moldovei şi Sucevei Iosif Naniescu. Metropolitul Iosif Naniescu s'a născut la 27 Iulie 1820, în satul Răzălăi, aprópe de Plopenî şi Băluşanî (Basarabia). In 1835 a fost adus la Focşanî, de un unchiŭ al sĕu, şi mai târdiu încredinţat decedatului întru fericire Episcopului Kesarie, al eparhiei Buzĕu, care în 23 Noemvrie 1835 îl călugări, ridicându-l, a doua di, la 24 Noemvrie, la rangul de ierodiacon. Până la 1840 a învĕţat la seminarul Eparhiei, ér până la 1843 la colegiul „Sf. Sava, din Bucurescî. La 1849 a fost numit egumen la mănăstirea Şerbăneştii-Morunglavului, unde rĕmase până la 1857, când trecù în aceeaşî calitate la mănăstirea Găiseni, unde stete până la 1863. După 3 anî, la 1866 a fost adus ca egumen la mănăstirea din Capitală, Sărindar. In acest post fiind, a fost hirotonisit archiereu la 1872 funcţionând tot-deodată ca profesor la liceul Matei Basarab şi şcóla normală Carol I şi mai târdiu, director al Seminarului Central din Capitală. La 1873 a fost ales Episcop al eparhiei Argeşului, ér la 10 Ianuarie 1875 Metropolit al Moldovei şi Sucevei, şi instalat la 6 Iulie acelaşî an. La 1900 şi-a serbat cu mare ceremonie şi încunjurat de stima şi dragostea generală, jubileul de 25 anî de păstorie sufletéscă.

Aniversarea dilei de 24 Ianuarie. In tótă România s'a sĕrbătorit de către şcolî marea di de 24 Ianuarie v., începutul unirei ţĕrilor române. La Iaşî pe piaţa Unirei, s'a jucat hora de elevii şi studenţiî şcólelor împreună cu publicul, o horă cum de multe decenii nu s'a mai vĕdut. La Ateneul Român din Bucurescî d-l Gr. *Tocilescu* a ţinut o conferenţă sub titlul *„Dilele marî în istoria neamului românesc“*. Trecênd în revistă dilele gloriόse ale istoriei naţionale, epocile strălucite ale lui Mircea, Alesandru-celb-un, Ştefan-cel-Mare, Mihaiŭ Eroul, Vasile Lupu, Mateiŭ Basarab, d-l Tocilescu a espus c'o vervă elocintă modul cum s'au desfăşurat evenimentele istoriei române moderne pentru pregătirea dilei memorabile de 24 Ianuarie 1859, data fiinţei politice a României. Imbinând cu festivitatea de adî şi a XI aniversare a „Ligei culturale române“, d-l Tocilescu face un apel călduros pen-

tru sprijinirea acestei instituțiunĭ naționale. Publicul a făcut ovațiunĭ distinsului conferențiar.

Procesul Slovacilor. Din *Besztercze-bánya* se scrie: Senatul penal dela tribunalul de aicĭ a pertractat procesul criminal al „panslavistului“ *Skultety*. Pertractarea de acum formézā al treilea act al procesului de pressă, în care redactorul lui „Narodnie Novinyi“ Ambrosie *Pietor* a fost osîndit la temniță pentru „agitare“. La eșirea lui din închisóre Pietor fù salutat și preamărit între alții și de Iosef *Skultety*, funcționar la banca „Tatra“ din Turoț-St.-Mărtin. Acesta acusase pe câți-va martorĭ de deposițiunĭ false, însĕ cercetarea, se dice, că ar fi dovedit netemeinicia acusării, din care causă *Skultety* fù tras pe banca acusaților învinuit de calomnie. El fù pedepsit cu *1 lună arest* și suportarea tuturor cheltuelilor procesului. Condamnatul a apelat.

Sociatatea acad. soc. lit. „România Jună“ invită la petrecerea cu dans arangiată în folosul alumneului societății în 22 Februarie 1902 în Hotel Continental II Taborstrasse 4. Toiletă de bal. Bilet de dame 5 cor., bilet de domnĭ 6 cor. Bilete se pot procura în 21 și 25 Februarie: „Grand Hotel“.

Procesul Mărgăuanilor s'a terminat Sâmbătă, după o desbatere de 4 dile, cu achitarea tuturor inculpaților. D-l advocat Dr. *Isacu* într'o splendidă pledoarie a arătat, că nu esistă absolut nicĭ o dovadă contra inculpaților, ér pe declarația criminalului Pane Onuț, condamnat pentru omor, jurații nu pot sĕ dea un verdict afirmativ. — Astfel s'a terminat acest proces, care a desvĕlit un colțișor de pe apucăturile unor domnĭ dela administrație, carĭ socotesc, ca șicanând pe blândul popor român, vor contribui la „disciplinarea lui“.

Avis cetitorilor „Gazetei“ dilnice. Printr'o întêmplare regretabilă, o parte din ediția fóiei nóstre cu data de adĭ, Sâmbătă, s'a espedat avênd în frunte tot numĕrul și data de Venerĭ (Nr. 20: Venerĭ 25 Ianuarie / 7 Februarie.... *în loc de Nr. 21, Sâmbătă 26 Ianuarie / 8 Februarie*); numai pe paginile 2, 3, 4 e însemnat corect Nr. 21. *Rugăm pe acei domnĭ abonațĭ*, carĭ au primit acest numĕr greșit datat și *vor sĕ păstreze „Gazeta“ pentru colecție*, a ne înscința printr'o cartă de corespondență, *ca sĕ le trimitem numĕrul* din cestiune *cu data în tipar corectată.* — Red. „Gaz. Trans.“

Stările în Torontal. „Bud. Hirl.“ în numĕrul sĕu de Joi aduce resultatul oficial al investigării comisarului Kaffka în com. Torontal, în virtutea căreia s'au ordonat *41 cercetărĭ disciplinare.* „Bud. Hirl.“ condamnă aspru sistemul de până acum al administrației în Torontal. E caracteristic, ce spune despre intervenirile în favorul celor disciplinațĭ. Fișpanul și deputații au intervenit personal și în scris pe lângă ministrul Szell sĕ înceteze cu disciplinările în interesul liberalismului, căcĭ de nu, e pericol, că prind putere Sêrbii, Românii și Germanii ca naționalitățĭ, pe carĭ sistemul de până acum a reușit sĕ-i — strivéscă.

Turburărĭ la înmormêntarea lui Kanceff. Din Sofia se scrie cu data de 7 Februarie: Adĭ. s'a făcut înmormêntarea ministrului Kanceff. În decursul înmormêntării s'au produs tulburărĭ. Când cortegiul funebru trecea pe lângă casa fraților Ivanov, au isbucnit nisce violente altercații între Macedonenii adunațĭ în acest loc. S'au schimbat loviturĭ cu pumnalul și s'au tras focurĭ de revolvere. In mulțime s'a produs o mare panică. Caii dela furgon s'au speriat și cosciugul ministrului era cât pe ce sĕ cadă jos. Cavasii consulatelor șĭ-au încărcat revolverele, pentru a apĕra pe representanții puterilor strĕine. Poliția a împrăsciat cu mare greutate pe Macedonenĭ. În cimitir ministrul-președinte Daneff a pronunțat un discurs.

Anunț funebral. Din incidentul morții regretatului *Nicolae Cristea* a dat un anunț funebral și „Reuniunea sodalilor românĭ din Sibiiu“, al cărei întemeietor, prim president și president onorar a fost rĕposatul.

Telefonul din Brașov. Direcția de poștă și telegraf din Clușiŭ ne comunică, că începênd cu diua de 10 Februarie, dela stațiunea telefonică din Brașov publicul va puté vorbi nu numai cu persónele aflătóre în orașele din Ungaria, ci va puté comunica și cu orașele din Austria-de-jos.

În scopul rĕscumpĕrării felicitărilor de Anul nou au mai contribuit ulterior pentru Casa Națională: Escelenția Sa D-l Dr. Victor Mihalyi, metropolit, Blașiŭ 5 cor. și d-l George Truța, paroch, Cosna (Bucovina) 4 cor. Totalul incassărilor: *cor. 959·44.*

Patriarchul de Constantinopol a lansat o enciclică despre proiectele, ce are de supus sinodului, și care ar avé de scop strîngerea legăturilor între bisericile autocefale ortodoxe, precum și studiarea înlocuirei calendarului Iulian, prin cel Gregorian.

Mahmud-pașa, cumnatul Sultanului, a primit comunicarea, că este condamnat la mórte. El petrece actualmente la Roma și este sigur, că nu va fi estrădat.

Căsĕtorie. D-șóra Silvia *Rațiu* din Bran și d-l Gheorghe *Sima* din Bucurescĭ căsĕtorițĭ.

Logodnă. D-l Emiliu *Pop,* învĕțător gr.-cat. în Vasad (comit. Bihor) s'a logodit cu d-șóra Emilia Regina *Hutterer* în Șomcuta-mare.

Reversalul cantorului. Cantorul ev. ref. din Mezö-Csáth, Ioan Csatáry s'a căsĕtorit cu o fată catolică și cu ocasia acésta a dat un reversal, conform căruia toțĭ copiiĭ ce se vor nasce din acéstă căsutorie, vor fi botezațĭ în religiunea catolică. Consiliul disciplinar al bisericei reformate, districtul de dincóce de Tisa, ocupându-se de reversalul lui Csatáry, a hotărît sĕ fie destituit și pe viitor sĕ nu mai pótă fi numit nicăirĭ cantor.

„Capitala maghiară și limba germană“.

Sub acest titlu publică diarul „E—k“ următórea erupțiune „patriotică“: adresată deputatului Nessi P.:

„Stimate d-le deputat! De douĕ-decĭ de anĭ încóce în fie-care an visitez capitala Ungariei. In Pesta tot mĕ mai pot ajuta cu limba maghiară, dér în Buda nu mĕ pot folosi de ea de loc.

La 1882 am fost pentru prima-óră în castelul regal din Buda. Din banda de lachei, ce umbla gură cască pe acolo, nicĭ unul nu scia ungouresce.

La 1896 am visitat din nou reședința regelui maghiar. Nicĭ acuma nu înțelegea nimenĭ din personalul intern de serviciu o iotă ungouresce. Inscripțiile tóte, mi-e rușine sĕ spun, erau nemțescĭ.

In Buda, orĭ încotro mĕ învîrtiam, vorbă unguréscă nu audiam; copiiĭ, ce se jucau pe strădĭ vorbiau nemțesce cu dialect șvăbesc. In prăvălii ucenicii, calfele, șefii tot nemțesce. Chelnerii prin restaurante numai nemțesce. Chiar și în ministeriul de finance am petrecut cu atențiune lucrurile timp de dece anĭ și am constatat cu durere, că limba dominantă de conversație era cea germană.

Cu deprinderea înrădĕcinată a beamterilor bĕtrânĭ și cu maghiarofobia lacheilor adușĭ din Viena, tot m'am împăcat, cum m'am împăcat.

Dér mult mĕ supĕra, că copiiĭ șvabĭ, ce se jucau pe stradă și carĭ la 1882 nu sciau ungouresce, nu scieau nicĭ la 1891!

De multe-orĭ mĕ gândiam, că atuncĭ la ce le folosesce șcóla? Dór în șcóla din Kolozs-Alagut copiiĭ valachĭ într'un an doi învață perfect ungouresce. In partea aceea a comunei bucovinene Cârlibaba, care aparține Ungariei și care a fost botezată pe numele Lajosfalva, un tînĕr și entusiast învĕțător de stat, care este fórte prost retribuit, cu numele Vajda, în timp de câțĭ-va anĭ a învĕțat pe copiiĭ strĕinĭ ungouresce, așa că la 1890, când am trecut în Bucovina, m'au primit cu salutărĭ și cu vorbă maghiară.

Inainte cu câțĭ-va anĭ întrebam în Buda după locuința lui Fadrusz. Ei bine, bĕtrânĭ și tinerĭ îmĭ dădeau îndreptările pe limba nemțéscă. Acest pĕcat al capitalei diarul „B. H.“ l'a retăcut, și a deschis colónele pentru aceia, carĭ spuneau, că capitala e cu desĕvîrșire maghiarisată și a refusat articolele acelora, carĭ voiau sĕ dovedéscă contrarul.

Dela pactul cu Austria au trecut 35 anĭ. De atuncĭ au eșit din șcólele primare 9 rêndurĭ de copii. Aceia, carĭ la 1897 umblau la șcóla primară, adĭ au nepoți, carĭ frequentézā aceleașĭ șcóle. De ce n'au învĕțat Șvabii în timp de 35 anĭ ungouresce, la întrebarea acésta încă nimenĭ nu s'a încercat sĕ dea rĕspuns.

D-ta, d-le deputat, eștĭ primul, care ai pĕtruns la rădĕcina rĕului și cerĭ ca sĕ se lecuéscă cu o doftorie practică bóla cea mare a inimeĭ maghiare, care face sĕ sufere capitala țĕrii, prin eliminarea limbei germane.

Te felicităm pentru interpelația, ce ai adresat'o ministrului instrucțiunei publice relativ la eliminarea limbei germane. Nisuințele nobile ale d-tale sĕ fie încoronate cu succes“.

*

Rêndurile acestea le-a adresat „un privitor“ către deputatul Nessi Pál, care făcù în dietă interpelația referitóre la eliminarea limbei germane din șcólele primare din Budapesta. I-au apucat năbădăile pe șoviniștĭ.

Din jurul Bistriței.

(Adunare mare grănițărescă. — Concluse teribile. — O necuviință.)

— 6 Faur 1902.

Onorate d-le Redactor! Adunare mare, de tot mare adunare și încă „grănițărescă“ a fost convocată dilele trecute, Martĭ 4 l. c. în cetatea Bistriței.

Invitărĭ multe cu duiumul și încă „sub cel mai strict secret“, — astfel că și pandurii dela protojudele din Năsĕud sciau de acésta, — s'au trimis pe la Bistrița, Năsĕud și satele din fostul district al Năsĕudului, ér acésta numai la „bărbațĭ vrednicĭ“ și „aleșĭ“ ai neamului nostru, la ómenĭ „consumațĭ în ale „politicei înalte“ și numai la „grănițerĭ probațĭ“, pentru-ca causa gingașă a fondurilor școlare districtuale dela Nĕsăud, și anume: alegerea de director gimnasial, ce de present preocupă spiritele pe la noi, sĕ se întêmple cât mai curênd și mai în conformitate cu dorințele și aspirațiunile adevĕraților grănițerĭ.

Fost'au chemațĭ la acea mare adunare „națională grănițărescă“: protopopĭ fără deosebire de confesiune, preoțĭ mulțĭ au fost chemațĭ, până și popa, vrednicul popă dela Parva încă a fost poftit, majorĭ dela honvedĭ încă au fost chemațĭ, până și canceliștĭ dela judecătorii, pentru-ca acolo în marea și veritabila adunare grănițărescă sĕ se împintineze și infulice care de care mai tare întru a striga: că dispositiunile ministrului sĕ nu fie știrbite întru nimica, orĭ dóră „sĕ se hazardeze“.... ceva, pentru-ca nu cum-va Gheție, faimosul Gheție, acésta nenorocită creatură a lui Ciocan, sĕ se rĕsgândéscă cumva a părăsi postul de director gimnasial, pe care-l ocupă de anĭ îndelungațĭ, sfruntând prin acésta și dispositiunile statutare ale fondului și principiul fundamental, pe care se baséză întrégă administrațiunea fondurilor, dér și bunacuviința și morala chiar.

Mulțĭ, și „chemațĭ“ și „aleșĭ“, toțĭ au fost de față și au rĕspuns la apel și toțĭ au căutat a-se pronunța în acésta într'adevĕr gingașă și vitală cestiune grănițărescă, — singur numai învĕțătorimea conf. gr. cat. din district și de pe la șcólele susținute din fondurile centralĭ scolastice districtuale, numai acésta, dic, a fost total desconsiderată și formal pălmuită prin faptul, că nicĭ un învĕțător, dér nicĭ unul, n'a fost găsit vrednic a fi învitat sĕ ia parte la adunare, ca representant al dăscălimei din district și vicariat.

Și casul acesta e destul de trist și regretabil, ca și cel dela Sângeorgiul-român, când, cu ocasiunea alegerilor pentru congregațiune, dăscălimea a fost total despreșuită, astfel încât spre scandalisarea poporului și a strĕinilor chiar, s'au presentat în luptă douĕ liste: una „lista popéscă“ și alta „lista dăscăléscă“, triumfând... cea dintâiu, față de acésta din urmă cu 17 voturĭ. Aceste momente, — întêmplate dela mórtea regretatului vicariu Dr. Ioan Pop, — sunt semnificative, ele caracteriséză în de-ajuns situațiunea tristă în care ne găsim și care trebue sĕ pună pe gândurĭ nu numai dăscălimea, doritóre de progres și cultură, ci pe orĭ-ce om cinstit și Român vrednic, care ține cu drag la biserică și șcóla sa, precum și la interesele marĭ ale poporului.

Și casul acesta e cu atât mai trist și mai condamnabil, cu cât, cu premeditare chiar sĕ lucră la un fel de separatism și scisiune între preoțime și învĕțătorime, factorĭ de căpetenie și conducĕtorĭ naturalĭ ai poporului, la un fel de ruptură în rêndurile luptătorilor cinstițĭ, la un fel de degradare și morală și materială a dăscălimei.

Biată dăscălime! Cât de bună și vrednică eștĭ tu de a merge în delegațiunĭ pe la Vlădicie, de a face vicarășĭ, și cum te sciu folosi toțĭ aceia, carĭ vînézā după glorii și mărirĭ deșerte, de multe-orĭ în contul și pe spinarea ta, — ér acuma..., acuma cât eștĭ de desconsiderată, de despreșuită!! Vasile Nașcu, fericitule dascăl, care ai creat fondurile năsĕudene grănițărescĭ, mergênd pe la Viena la împĕratul, flămândînd sĕptĕmânĭ întregĭ în capitala monarchiei, pentru-ca sĕ câștigĭ drepturĭ fiiilor de grănițerĭ, ai tresări în mormêntu-țĭ sciind, că numele de „dascăl“ este amintit de aceia cu oróre și dispreț!

Omul trăind învață mereu, ér învĕțătorimea s'a ales și de aicea cu o învĕțătură, dér și cu o decepție și desilusiune mai mult!

Un grănițer.

Literatură.

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud, tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dăianu*. Tipografia lui Heinrich Uhrmann din Timișóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne plus 10 banĭ porto. Se află de vîndare la Tipografia „*A. Mureșianu*“.

---

*Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.***

*Redactor responsabil: **Traian H. Pop.***

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 6 Feb. 1902

Sêminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	9.25	9.40
Grâu dela Tisa	80	·.20	9·35
Grâu de Pesta	80	9.20	9.35
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Bácska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	.—	.—
Grâu românesc	80	—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Sêcara . . .		70—72	7.85	7.90
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	7.70	7.80
Orz. . . .	de rachiu	62—64	6.10	6.20
Orz. . . .	de bere .	64—66	5.75	6.—
Ovês . . .		———	.—	—.
Cucuruz . .	bănăţên .	75	.—	—.
Cucuruz . .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			4.50	5.90

Producte div.	Soiul	Cursul dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	45.—	50.—
„	„ transilvană	42.—	46.—
„	„ bănăţénă	45.—	49.—
„	„ roşiă . .	—.—	—.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .	—.—	—.—
Ulei de in . .		—.—	—.—
Unsóre de porc	dela Pesta . .	52.50	53.50
„ „	dela ţéră . . .	—.—	—.—
Slănină . . .	svêntată . . .	42.—	42.50
Prune	din Bosnia . .	—.—	—.—
„		—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia	—.—	—.—
„	din Serbia în s.	17.25	17.50
Nucĭ	slavon nou . .	—.—	—.—
Gogoşĭ	sêrbesc . . .	—.—	—.—
„	din Ungaria . .	—.—	—.—
Miere	ungurescĭ . . .	—.—	—.—
„	sêrbescĭ . . .	—.—	—.—
Céră . . .	brut	—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.	—.—	—.—

(Preţul per 100 de chilograme)

Bursa de Bucurescĭ

din 5 Feb 1902.

Valorĭ.	Dobêndă	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	96.—
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	94 3/4
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	94.3/4
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	91.1/4
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	82.1/4
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	83 1/4
„ „ Impr. de 45 m. 1891	4 „	„ „	82.3/4
„ „ Im. de 120 mil. 1894	4 „	„ „	83.1/4
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	83.1/2
Oblig. de Stat (Conv rurale)	6 „	Mai-Nov.	83.1/4
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov	—.—
„ „ „ din 188-	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	89.1/4
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	95.1/4
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	82.1/4
„ „ „ Iaşĭ . .	5 „	„ „	80.1/2
Oblig. Soc. de basalt artificialĭ	6 „	„ „	75.1/4
	V. N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	
Banca Naţion. ult. iv. 8-.—	500	intr. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2100
Dacia România ult. div. 35 lei	200	intr. v.	276.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 48	200	„ „	176.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	250	„ „	110.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	410.—
Soc. rom. de hârtie ult. — —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult. 4 lei	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 80 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazóse. . .	12	„ „	.—

Scompturĭ:

Banca nat. a Rom.	7%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	8 „	Petersburg . .	6%
Banca agricolă	1 „	Berlin	4%
Londra	8 „	Belgia	3½
Viena.	4—	Elveţia	5%

Cursul losurilor private

din 5 Feb 1902.

	cump.	vinde
Basilica	18 50	19 50
Credit	402.—	406.—
Clary 40 fl. m.	163.—	167.—
Navig. pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	85.—	89.—
Krakau	74.—	77 —
Laibach	70.—	75.—
Buda	—.—	—.—
Palffy	19 —	196.—
Crucea roşie austriacă . .	177.	181.—
„ „ ung.	53.—	5.—
„ „ ital.	30.—	31.—
Rudolf	97.—	100
Salm	250 —	238 —
Salzburg.	—.—	—.—
St. Genois	2.0.—	282 —
Stanislau	—.—	—.—
Trientine 4½% 100 m. c. .	405. 0	407.50
„ 4% 50	39.—	41.—
Waldstein	55.—	5 .—
„ de 10 francĭ	23.50	25.50
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 10 Februarie n. 1902.

Bancnota rom.	Cump.	18.94	Vênd.	18.98
Argint român.	„	18.80	„	18.84
Napoleond'orĭ.	„	19.—	„	19.04
Galbenĭ	„	11.34	„	11.40
Ruble Rusescĭ	„	127.—	„	128.—
Mărcĭ germane	„	58.50	„	—.—
Lire turcescĭ	„	10.72	„	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		100.—	„	101.—

Nr. 9746—1901.

Publicaţiune ulterióră.

Deóre ce încă mulţĭ dintre solvenţii de dare nu ş'au înaintat cólele de fassiune pentru mĕsurarea dării de cl. III pe anii 1902, 1903 şi 1904; cólele de fasiune pentru darea de cl. IV pe anul 1902 şi a celor pentru darea de interese după capitale şi rente, de aceea prin acésta se provócă toţĭ acei solvenţĭ de dare carĭ nu ş'au înaintat cólele de fasiune sus amintite sĕ şi-le înainteze la subscrisul oficiu de dare orăşenesc până la 13 Februarie a. c. cu atât mai vêrtos, căcĭ la din contră, cólele de fasiune neinaintate, sĕ vor pregăti pe spesele părţilor negligente.

Braşov, 5 Februarie 1902.

(408,2—3) *Oficiul de dare orăşenesc.*

„LIPOVANA“, institut de credit şi economiĭ în Lipova.

CONVOCARE.

Domniĭ acţionarĭ ai institutului de credit şi economiĭ „LIPOVANA“, societate pe acţiĭ, se invită la a

VIII-a adunare generală ordinară,

ce se va ţiné în **20 Februarie st. n. 1902, la 10 óre a. m** în localul institutului, opidul **Lipova.**

Obiectele de pertractare:

1. Raportul direcţiunei ce anual al optulea de gestiune
2. Raportul comitetului de supraveghiare.
3. Deciderea, respective aprobarea bilanţului pe 1901; darea absolutorului direcţiunei şi a comitetului de supraveghere (§ 26 din statute).
4. Deciderea asupra întrebuinţărei profitului curat şi ficsarea dividendelor pe 1901. (§ 26 şi 46 din statute.)
5. Pertractarea eventualelor propunerĭ (§ 26 litera g din statute).
6. Alegerea a 3 membri în direcţiune.

Domnii acţionarĭ, carĭ voesc a participa la adunarea generală, în conformitate cu § 16 din statute sĕ avisézĕ a depune la cassa institutului acţiile, înainte de deschiderea adunărei generale.

Lipova, în 23 Ianuarie 1902.

Ales Mocsonyi, m. p.
preşedinte.

Contul Bilanţului.

ACTIV:		Coróne	f.	PASIV:		Coróne	f.
Cassa în numĕrar		7738	06	Capital		100000	—
Escompt		654355	10	Fond de reservă		37277	16
Credite personale		32418	—	Fond de pensiune		2468	—
Credite cambiale cu acoperire hipotec.		74509	98	Depunerĭ		472659	35
Imprumut hipotecar.		29219	—	Reescompt		181260	—
Lombard		9748	50	Dividende pe 1899	32.—		
Efecte		2863	—	„ „ 1900	128.—	160	—
Mobiliar . . . . cor.	1008 —			Interese transitóre		6851	09
amortisare . . . . . . „	108 —	900	—	Diverse conturĭ creditóre		1012	32
Giro-Conto		692	33	Profit curat		20002	16
Cont-Curent		2517	29				
Diverse conturĭ debitóre		6728	82				
		821690	08			821690	08

Profit şi Perderĭ

EŞITE:		Coróne	f.	ÎNTRATE:		Coróne	f.
Interese de depunerĭ . cor.	22484.70			Interese: de escompt . . .	59663.28		
„ „ reescompt . „	13320 79			„ de credite personale .	3332.05		
„ „ cont curent. „	118.25	35923	74	„ „ „ cambiale cu acoperire hipotecară	5641.41		
Spese		2160	49	„ de imprumut hipotecar	2498 17		
Salare, chirie, diverse		6996	90	„ de lombard	611 50		
Marce de presenţă		933	—	„ de efecte	145.—	71891	41
Contribuţiune directă . . .	6603 76			Provisiunĭ		3085	11
10% dare după inter la depunerĭ	2248.47	8852	23				
Amortisare din mobiliar		108	—				
Profit curat		20002	6				
		74976	52			74976	52

Lipova, 31 Decemvrie 1901.

Voicu Hamsea m. p.
director esecutiv.

Ioan Dejenariu m. p.
prim-contabil.

Direcţiunea:

I. Cimponeriu m. p., Dr. G. Popescu m. p., V. Dehelean m. p., P. Papp m. p., A. Ciugudean m. p., I. Crişan m. p.

Confrontându-se cu cărţile principale şi ausiliare le-am aflat esacte.

Lipova, 23 Ianuarie 1902.

Comitetul de supraveghiare:

Teodor Ceontea m. p., preşedinte. *Teodor Cosma m. p., Stefan Bordoşiu m. p., Vasilie Bogoiu m. p., Terenţiu Petroviciu m. p.*